

FINSPÅNG

Biblioteksplan

2017-2021

Dnr: KS.2017.0214
Antagen av kommunfullmäktige 2017-05-31, § 80
(ersätter Biblioteksplan för Finspångs kommun KF§189, Dnr 2005.0206)

Inledning

Alla ska kunna ta del av litteratur, information och bibliotekstjänster av hög kvalitet och utifrån sina förutsättningar. Biblioteket är öppet och tillgängligt för alla, gratis, och oberoende av förmåga, ålder, etnicitet, kön, sexuell läggning, religion, nationalitet, språk eller samhällsklass.

Ur Regional biblioteksplan för Östergötland, antagen av Regionfullmäktige den 27 april 2016

Biblioteksplan anger riktning för all kommunal folkbiblioteksverksamhet, både huvudbiblioteket och dess filialer. I följande text beskrivs verksamheten som ”biblioteket”. I denna biblioteksplan ingår också skolbiblioteken.

Finspångs folkbibliotek ingår på regional nivå i Götabiblioteken som är ett bibliotekssamarbete för samtliga bibliotek i Östergötlands kommuner och Tranås kommun.

Syfte

Biblioteksplanen i Finspångs kommun styrs utifrån den vision som fastställts för Finspångs kommun (mars 2006):

Finspång är den attraktiva kommunen i en spännande region, där vi skapar utveckling och livskvalitet genom samverkan, öppenhet och nytänkande.

Planen syftar till att beskriva hur biblioteket ska bidra till kommunens vision och utgår från kommunens mål. Den kompletteras av bibliotekets verksamhetsplan och medieplan, liksom tillgänglighetsplan och läsfrämjandeplan, vilka de två sistnämnda är under arbete och beräknas vara klara under 2017.

Styrdokument

Biblioteksverksamheten styrs av flera olika styrdokument på både kommunal, regional, nationell och internationell nivå. Av dessa är bibliotekslagen (2013:801) ett av det viktigaste, liksom Skollagen (2010:800, 2 kap. 36§).

Andra viktiga dokument är Regional biblioteksplan för Östergötland 2016-2019, och på internationell nivå; Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest liksom FN:s barnkonvention.

Biblioteksplanen fastställs av kommunfullmäktige och ska gälla för perioden 2017-2021.

Bibliotekets uppdrag

Av bibliotekslagen framgår att biblioteken ska arbeta för att verka för det demokratiska samhällets utveckling och bidra till kunskapsförmedling. Vidare ska biblioteken främja läsandet och intresset för bildning och verka för fri åsiktsbildning och vara tillgängligt för alla.

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Bibliotekens prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning, annat modersmål än svenska och nationella minoriteter.

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Delaktighet genom tillgänglighet – både digitalt och i det fysiska rummet

Biblioteksverksamheten i Finspångs kommun präglas av ett tillgänglighets- och användarperspektiv.

Det är lätt att komma i kontakt med bibliotekets personal, antingen via telefon, e-post eller sociala medier. Medborgaren kan använda sig av bibliotekets olika digitala tjänster på webben, och det råder ett tillgänglighetstänk i det fysiska biblioteksrummet. På biblioteket möts besökaren av kompetent personal som ger ett serviceinriktat bemötande utifrån varje enskild individs behov.

På bibliotekets webbplatser, både kommunens och Götabibliotekens, är det enkelt att hitta fram till olika kontaktvägar. Götabibliotekens webb är en viktig plattform för det digitala biblioteket, som är tillgängligt dygnet runt alla dagar i veckan gör det möjligt att som besökare söka information, få inspiration och tips om bibliotekets verksamhet samt använda självservicen som bland annat ger åtkomst till e-böcker.

Biblioteket – en mötesplats

Biblioteket i Finspångs kommun är en plats för möten. Biblioteket erbjuder en plats för studier och information- och kunskapsinhämtning men också en plats för läsandet, ett offentligt vardagsrum med möjlighet till att reflektera och att mötas av nya kulturella intryck.

Att främja demokrati, människors rätt till fri information och att arbeta med kunskapsförmedling är några av folkbibliotekens absolut viktigaste uppgifter. Här är en av de större utmaningarna att öka den digitala delaktigheten och minska den klyfta som idag finns mellan de som är vana att använda internet och de som inte är det. I uppdraget ingår att tillgodose barn, unga och vuxna med olika sorters litteratur i olika slags format.

Många gånger är biblioteket ett av de första offentliga rum man kommer till som ny i Sverige vilket innebär en viktig roll som lots in i samhället. För denna målgrupp, som är en av bibliotekets prioriterade, görs särskilda satsningar både i egen regi samt i samverkan med andra.

Det fysiska rummet är både tilltalande och tillgängligt för alla, oavsett funktionsförmåga. Biblioteken erbjuder en för besökarna anpassad och attraktiv miljö med generösa öppettider.

För personer med funktionsnedsättningar eller andra hälsoskäl som gör att de inte kan komma till biblioteket på egen hand, ska biblioteket erbjuda uppsökande verksamhet. Särskilda boenden och träffpunkter för äldre är en prioriterad verksamhet där biblioteket ska erbjuda olika anpassade medier och sträva efter att utveckla möjligheterna för att delta med programverksamhet i viss utsträckning.

Medieutbudet

Biblioteken är lyhörda och flexibla för medborgarnas behov och önskemål gällande medieutbudet. Verksamheten köper in, förmedlar och tillhandahåller ett varierat, brett och uppdaterat bestånd av medier i form av tryckta böcker, e-böcker, tidningar, tidskrifter, databaser, film och spel som fungerar både för kunskapsinhämtning och nöjesläsning.

Biblioteket erbjuder och förmedlar anpassade medier som exempelvis talböcker med tillhörande tekniska hjälpmedel, lättlästa titlar, taktila och teckenstödsböcker samt böcker med stor stil.

Medier ska tillhandahållas på svenska, lättläst svenska och utländska språk, däribland minoritetsspråken.

Genom deltagande i Götabiblioteken säkerställs möjligheten att kunna erbjuda låntagaren ett större bestånd av litteratur på andra språk än vad som finns på det egna kommunbiblioteket. Det som inte kan erbjudas inom Götasamarbetet kan fjärrlånas.

Finspångs kommun är finskt förvaltningsområde där biblioteket bidrar genom att erbjuda medier på finska språket.

Läsfrämjande arbete och programverksamhet

När det gäller det läsfrämjande arbetet är det av extra hög vikt att satsa på barn och unga. Att tidigt stimulera språkutvecklingen med läsning fungerar som en nyckel för fortsatt god kunskapsinhämtning och här ska biblioteket utifrån ett tydligt barnperspektiv arbeta aktivt med medieinköp och programverksamhet.

I bibliotekens uppdrag finns den givna rollen som kulturinstitution och biblioteket bidrar till kommunens vision om Finspångs kommun som en attraktiv plats att bo och leva i och att det ska finnas ett rikt utbud av kulturaktiviteter av god kvalitet.

Biblioteken ska i egen regi eller i samverkan med andra aktörer, ordna ett blandat utbud av evenemang för olika målgrupper i olika åldrar. Andra aktörer kan vara föreläsare, författare, studieförbund, föreningar, utställare, skolor på olika nivåer i utbildningskedjan, representanter från näringsliv och andra sektorer i den egna kommunen för att nämna några.

Biblioteket – mitt i informationsflödet

Medie- och informationskompetens är idag en viktig förmåga. Ett källkritiskt tänkande, möjligheten att bilda sig en egen uppfattning och att kunna söka och finna information är avgörande för kunna vara delaktig i ett demokratiskt samhälle. Här har biblioteken en viktig roll genom att tillhandahålla ett brett utbud av tryckta och digitala källor samt handleda besökaren och ge kostnadsfri tillgång till wifi, lån av dator eller I-pad samt erbjuda utskriftsmöjligheter till en mindre kostnad.

Skolbibliotek

Enligt den Skollag som trädde i kraft 1 juli 2011 ska alla elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till ett skolbibliotek.

Skolinspektionen ställer följande krav på skolbibliotek

- Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna
- Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier
- Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning

I Finspångs kommun är skolbiblioteken en tydlig del i skolans pedagogiska arbete kring elevens lärande genom samarbete med såväl pedagoger som skolledning och folkbibliotek. I skolbibliotekariernas uppdrag ingår att arbeta läsfrämjande och att utveckla elevers medie- och informationskompetens samt fungera som ett stöd för undervisande pedagoger. Skolbiblioteken, oavsett utbildningsnivå, tillgodoser att elever med särskilda behov har tillgång till inlästa talböcker. Arbetet med att tillgängliggöra olika medier är en viktig del i både skolarbetet och fritidsläsningen.